

Hyrynsalmi Vonkka II

Esihistoriallisen asuinpaikan koekaivaus 1997

Kunta: Hyrynsalmi
 Kylä: Hyrynsalmi
 Tila: Salmi 119:42
 Maanomistaja: UPM-Kymmene Oy
 Sijainti: Peruskartta 3443 08 HYRYNSALMI
 koordinaatit: x = 7177 90
 y = 571 46
 z = 156 - 157,5

Muinaisjäännösluettelon numero:18

Aikaisemmat tutkimukset: Iventointi 1960 Huurre nro 16:II, kaivaus 1961
 Huurre, kaivaus 1976 Huurre (ei kertomusta).

Aikaisemmat löydöt: KM 15082: 17–33, 15393:1–2527, 19903, 20361, 21466,
 23572: 1–2, kampa- ja asbestikeramiikkaa, pronssikirveen valinmuotin
 pala, kiviesineitä ym.

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM ³⁰⁷²³~~30273~~:1–59.

Luettelo kertomukseen liittyvistä valokuvista on sivulla 5.

Sivu 6 on kaivauksen yleiskartta.

Sivut 7–9 ovat kertomukseen liittyviä kuvatauluja.

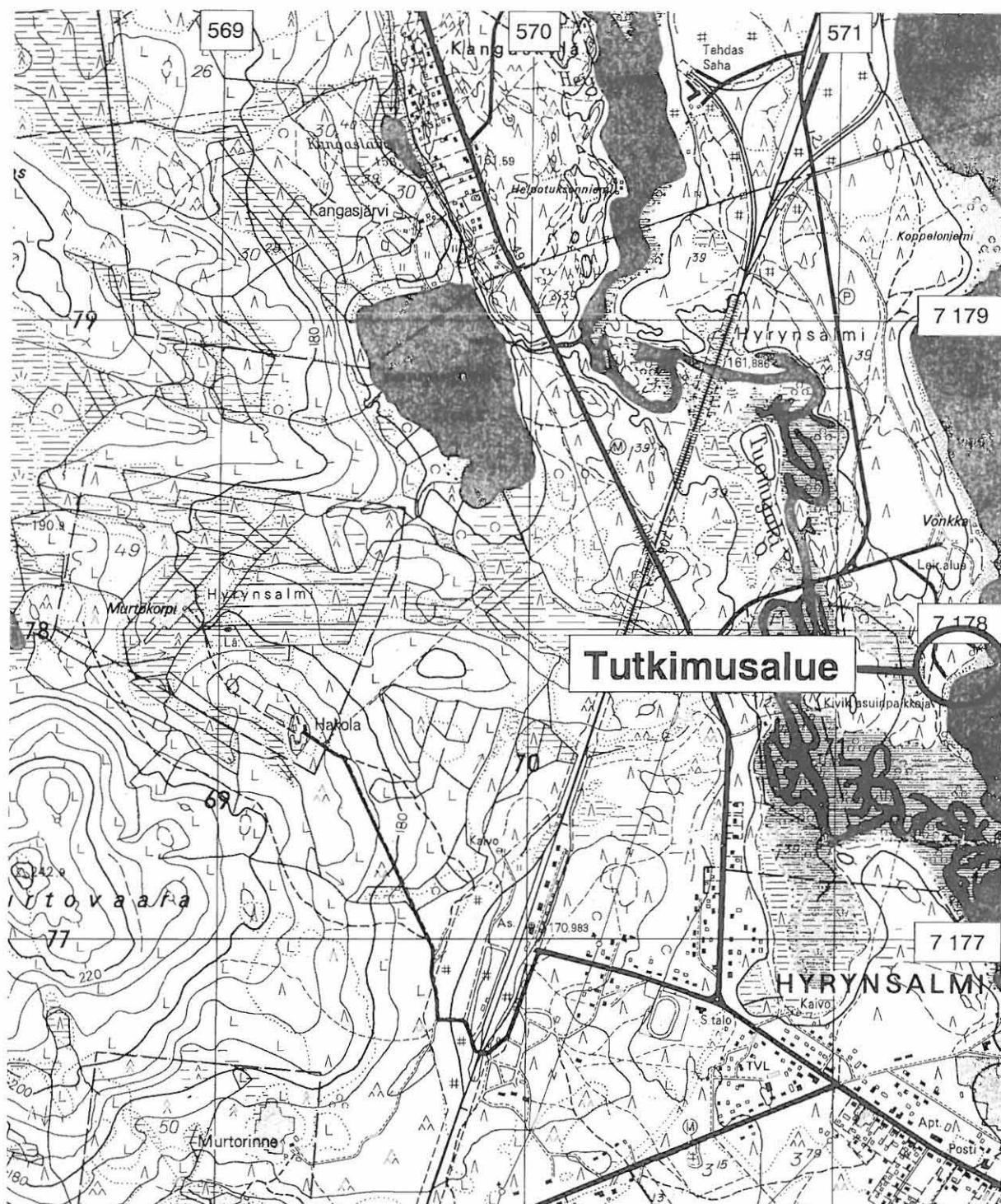
Tiivistelmä

Hyrynsalmen Vonkka II:ssa tehtiin pieni koekaivaus. Rantatörmä niemen kärjessä osoittautui kuluneen useita metrejä edellisen kaivauksen jälkeen. Niemen korkeimmalta kohdalta saatiin koekuopista melko paljon löytöjä, muun muassa lehdenuotoinen liuskekärki. Asuinpaikkaa on jäljellä lounaassa ainakin runsaan 120 m päähän niemen kärjestä.

Kaivauksen esittely

Kaivaus järjestettiin Hyrynsalmen lukion kurssina ja sen varsinaisena tavoitteena oli tutkia kohteen vieressä sijaitsevaa leirintäaluetta (ks. kaivauskertomus). Koska löydöt sieltä jäivät olemattomiksi tehtiin samalla koekaivausta myös Vonkka II:ssa. Lukion puolesta kaivausta oli järjestämässä FL. Markku Korteniemi. Kaivausta johti Kainuun Museon arkeologi virkatyönään, piirtäjänä oli hum. kand. Leena Manninen. Hyrynsalmelaistan lukiolaisten lisäksi kaivaukselle osallistui vapaaehtoisina kaivajina kaksi kajaanilaista lukiolaista. Kaivauksen kustannukset maksoi johtajan palkkaa lukuunottamatta Hyrynsalmen kunta. Maastotyöt tehtiin 10.–19.6.

Kohde sijaitsee Hyryjärven länsirannalla kirkosta noin 1 km pohjoisluoteeseen. Hyrynsalmen leirintäalueen eteläpuolella olevassa niemessä. Niemi kasvaa mäntymetsää, maaperä on kivetöntä hiekkaa. Niemen kärki on varsinkin länsiluoteesta

Kopio peruskartasta 3442 08 HYRYNSALMI 1:20000 1972.

aluetta. Sortuvassa rantatörmässä oli sillä kohdalla näkyvissä löytöjä ja rannasta oli kertoman mukaan tältä kohdalta löytynyt myös jokin kiviesine. Koska kaivauksessa oli mahdollista tutkia vain pieni alue, päätettiin se sijoittaa tähän. Kaivauksessa käytettiin samaa koordinaatistoa kuin leirintäalueen kaivauksessa, korkeusmittausten kiintopisteenä oli kaakkoisrannan lähellä sijaitsevan betonisen rakennuksen perustan länsikulma. Sen korkeus meren pinnasta oli 158,11 ja koneen lukema 181. Korkeus mitattiin Hyryjärven 12.6. korkeuden 156,48 m mukaan.

Kertomukseen liittyvät kartat

Yleiskartta

1:500 A3 s. 6

Kertomukseen liittyvät valokuvat

Kaikki kuvat Esa Suominen 1997

Mustavalkonegatiivit:

- 5533:4 Alue 474-476/273-277 paalutettuna. W.
- 5 Rantatörmä, jonka päällä tasokaivausalue.S
- 6 Alue 474-476/273-277 pintaturve poistettu. W.
- 7, 8 Työkuvia, ruutuja 474-476/273-277 kaivetaan
- 9 Yleiskuva niemen kärjestä. NW.
- 12 Alue 474-476/273-277 taso 1. W.
- 13 Alue 474-476/273-277 taso 2. W.
- 15 Taustalla metsää, johon tehtiin koekuoppia, edessä autojen kääntöpaikkaa, jossa osittain Huurteen kaivamaa aluetta. NE.
- 16 Koekuoppia kaivetaan. SW.
- 17 Koekuoppa 461/217, josta tuli näkyviin tulisija. S.

Väridiat:

- 5533:22 Yleiskuva niemen kärjestä. NW.
- 23 Rantatörmä, jonka päällä tasokaivausalue.S
- 24 Alue 474-476/273-277 paalutettuna. W.
- 25 Alue 474-476/273-277 pintaturve poistettu. W.
- 26 Alue 474-476/273-277 taso 1. W.
- 27 Alue 474-476/273-277 taso 2. W.
- 28 Taustalla metsää, johon tehtiin koekuoppia, edessä autojen kääntöpaikkaa, jossa osittain Huurteen kaivamaa aluetta. NE.
- 29 Koekuoppia kaivetaan. SW.
- 30, 31 Työkuvia, ruutuja 474-476/273-277 kaivetaan.

HYRYNSALMI VONKKA II

ESA SUOMINEN 1997

YLEISKARTTA MK 1:50

10 M

KP 181 = 158,11 M MPY.

PIIRT. LEENA MANNINEN

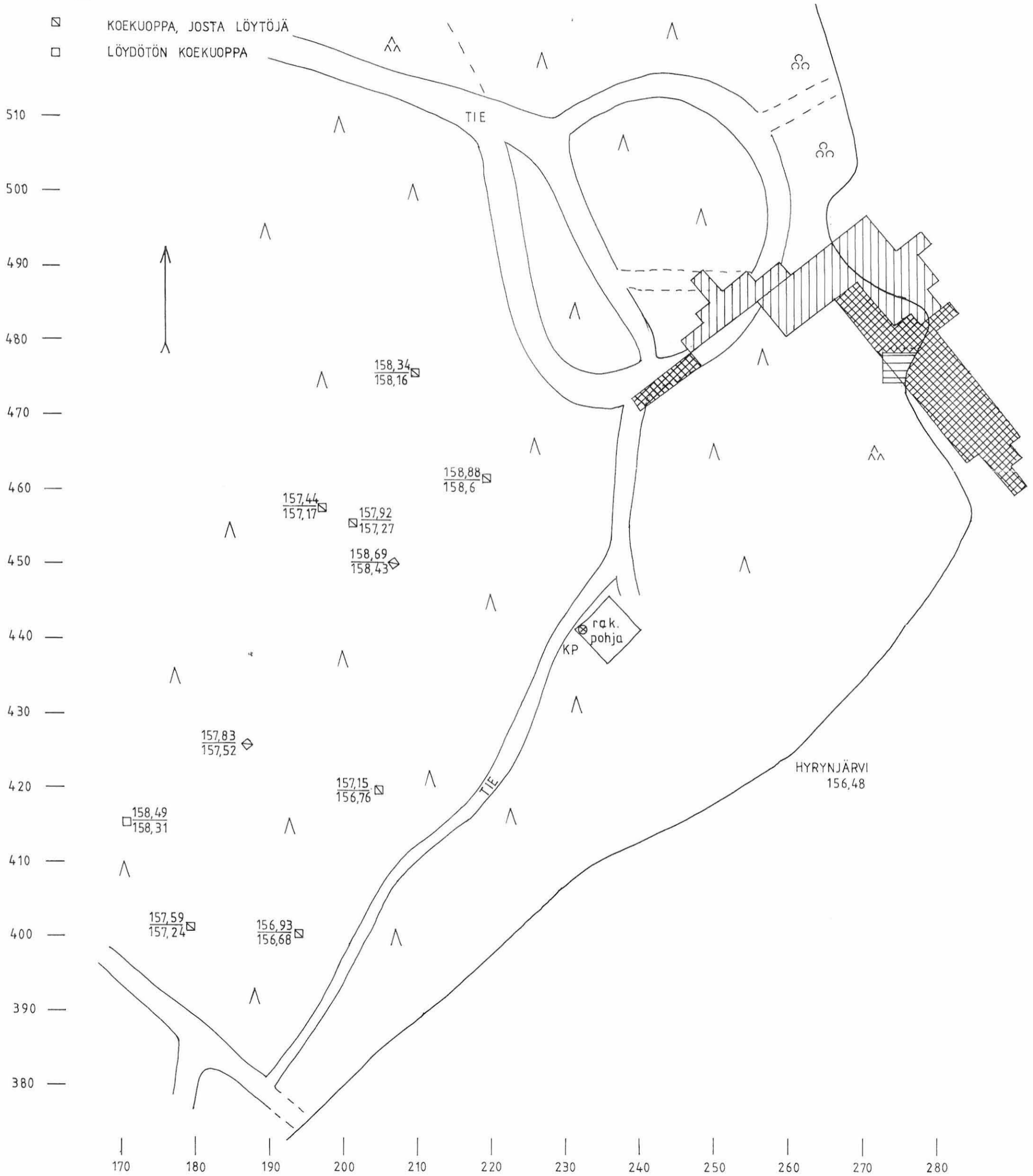
 VUONNA 1961 KAIVETTU ALUE

 VUONNA 1976 KAIVETTU ALUE

 VUONNA 1997 KAIVETTU ALUE

 KOEKUOPPA, JOSTA LÖYTÖJÄ

 LÖYDÖTÖN KOEKUOPPA

HYRYNSALMI VONKKA II

5533:9

Kuva 1. Yleiskuva niemen kärjestä. NW

5533:5

Kuva 2. Rantatörmä, jonka päällä tasokaivausalue 474 - 476/273 - 277. S.

5533:4

Kuva 3. Tasokaivausalue paalutettuna. W.

5533:6

Kuva 4. Tasokaivausalue, pintaturve poistettu. W.

HYRYNSALMI VONKKA II

5533:12

Kuva 5. Tasokaivausalue, taso 1. W.

5533:13

Kuva 6. Tasokaivausalue, taso 2. W.

5533:7

Kuva 7. Työkuva tasokaivausalueelta.
SW.

5533:8

Kuva 8. Työkuva tasokaivausalueelta.
S.

HYRYNSALMI VONKKA II

5533:15

Kuva 9. Taustalla metsää, johon tehtiin koekuoppia, edessä autojen kääntöpaikka, jossa osittain Huurteen kaivamaa aluetta. NE.

5533:16

Kuva 10. Koekuoppia kaivetaan. SW.

5533:17

Kuva 11. Koekuoppa 461/217, josta tuli näkyviin tulisija. S.